

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ  
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ  
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии**

Аннотация к дипломной работе  
**ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЛУГОВОЙ  
РАСТИТЕЛЬНОСТИ ПОЙМЫ Р.БЕРЕЗИНА В УСЛОВИЯХ  
УРБАНИЗАЦИИ**

Дмитренко Дарья Дмитриевна,  
Научный руководитель: кандидат биологических наук, доцент Куликова Е.Я.

Минск, 2023

## РЕФЕРАТ

Дипломная работа 162 с., 68 рис., 105 табл., 25 источников.

### ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЛУГОВОЙ РАСТИТЕЛЬНОСТИ ПОЙМЫ Р.БЕРЕЗИНА В УСЛОВИЯХ УРБАНИЗАЦИИ.

Ключевые слова: луговой фитоценоз, пойменный луг, растительные сообщества, геоботаническое описание, урбанизированная среда, биологическая продуктивность, фитомасса, эколого-ценотическая структура, синантропный компонент.

Объект исследования: луговые сообщества, сформировавшиеся в пойме реки Березина в пределах города Бобруйск.

Цель работы: выявить экологические особенности луговой растительности в пойме реки Березина в пределах г. Бобруйск.

Методы исследования: метод эколого-фитоценотических профилей.

В ходе выполнения дипломной работы были получены следующие результаты:

1. Исследуемые луга вторичны и сформировались на месте сведенных лесов;
2. КУ 1 и 3 подвержены наибольшему антропогенному воздействию, так как находятся либо вблизи популярного автомаршрута (КУ 1), либо в оживленной части города (КУ 4 располагается на территории городского пляжа). На них расположены наиболее продуктивные фитоценозы, где основную долю фитомассы формируют злаки, которые являются более устойчивой агроботанической группой по отношению к антропогенному прессу;
3. КУ 2 и 4 располагаются на территории, которая удалена от городской инфраструктуры и не является зоной рекреации. Их можно охарактеризовать как запущенные сенокосные луга;
4. КУ 1, 2 и 4 характеризуются полным отсутствием ведения хозяйственной деятельности. Потому располагающиеся на них фитоценозы подвержены зарастанию;
5. КУ 3 в связи с ведением на нем хозяйственной деятельности, а также в связи с затоплением данной территории во время весеннего половодья является самым плодородным участком из исследованных;
6. В адвентивной фракции ценофлоры отмечены 2 инвазионных вида – клен ясенелистный (*Acer negundo*) и ирга колосистая (*Amelanchier spicata*). Данные растения способны к широкому расселению и вытеснению аборигенных видов растений. Поэтому распространение этих видов должно строго контролироваться.

## РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 162 с., 68 мал., 105 табл., 25 крыніц.

ЭКАЛАГІЧНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ ЛУГАВОЙ РАСЛІННАСЦІ АБАЛОНЕ Р.БЯРЭЗІНА ВА ЎМОВАХ УРБАНІЗАЦЫІ.

Ключавыя словы: лугавы фітацэноз, поплаў, раслінныя супольнасці, геабатанічнае апісанне, урбанізаванае асяроддзе, біялагічная прадукцыйнасць, фітамаса, экалога-цэнатычная структура, сінантропны кампанент.

Аб'ект даследавання: лугавыя супольнасці, што сфармаваліся ў абалоне ракі Бярэзіна ў межах горада Бабруйск.

Мэта працы: выявіць экалагічныя асаблівасці лугавой расліннасці ў абалоне ракі Бярэзіна ў межах г. Бабруйск.

Метады даследавання: метады экалога-фітацэнатычных профіляў.

Падчас выканання дыпломнай работы былі атрыманы наступныя вынікі:

1. Доследныя сенажаці другарадныя і сфармаваліся на месцы зведзеных лясоў;

2. КУ 1 і 3 схільныя найвялікаму антрапагенаваму ўплыву, бо знаходзяцца або блізка папулярнага аўтамаршруту (КУ 1), або ў ажыўленай частцы горада (КУ 4 мясцуюцца на тэрыторыі гарадскога пляжа). На іх змесцаваны найболей прадукцыйныя фітацэнозы, дзе асноўную долю фітамасы фармуюць травы, якія з'яўляюцца больш устойлівай аграбатанічнай групай у адносінах да антрапагенавага прэса;

3. КУ 2 і 4 мясцуюцца на тэрыторыі, якая выдалена ад гарадской інфраструктуры і не з'яўляецца зонай рэкрэацыі. Іх можна схаарактарызаваць як запушчаныя сенакосныя сенажаці;

4. КУ 1, 2 і 4 характарызуюцца поўнай нябытнасцю вядзення гаспадарчай чыннасці. Таму якія размяшчаюцца на іх фітацэнозы схільныя зарастанню;

5. КУ 3 у звязку з вядзеннем на ім гаспадарчай чыннасці, а таксама ў звязку з затапленнем дадзенай тэрыторыі ў час вясновай паводкі з'яўляецца самай урадлівай пляцоўкай з даследаваных;

6. У адвентыўнай фракцыі цэнафлары адзначаны 2 інвазійныя выгляды – клён ясянёвалісты (*Acer negundo*) і какалуша каласістая (*Amelanchier spicata*). Дадзеныя расліны здольныя да шырокага рассялення і выцяснення першабытных выглядаў раслін. Таму шыранне гэтых выглядаў павінна строга кантралявацца.

## ABSTRACT

Diploma work 162 p., 68 fig., 105 tables, 25 sources.

ECOLOGICAL FEATURES OF MEADOW VEGETATION OF THE  
BEREZINA RIVER FLOODPLAIN IN THE CONDITIONS OF  
URBANIZATION.

Keywords: meadow phytocenosis, floodplain meadow, plant communities, geobotanical description, urbanized environment, biological productivity, phytomass, ecological-cenotic structure, synanthropic component.

Object of research: meadow communities formed in the floodplain of the Berezina River within the city of Bobruisk.

Aim of work: to identify the ecological features of meadow vegetation in the floodplain of the Berezina River within the city of Bobruisk.

Research methods: the method of ecological and phytocenotic profiles.

During the completion of the diploma work, the following results were obtained:

1. The studied meadows are secondary and formed on the site of the reduced forests;
2. KU 1 and 3 are subject to the greatest anthropogenic impact, as they are either located near a popular auto route (KU 1), or in a busy part of the city (KU 4 is located on the territory of the city beach). The most productive phytocenoses are located on them, where the main share of phytomass is formed by cereals, which are a more stable agrobotanic group in relation to anthropogenic pressure;
3. KU 2 and 4 are located in an area that is remote from urban infrastructure and is not a recreation area. They can be described as neglected hay meadows;
4. KU 1, 2 and 4 are characterized by a complete absence of traditional forms of land use (mowing and grazing). Therefore, the phytocenoses located on them are subject to overgrowth;
5. KU 3 in connection with the conduct of traditional forms of land use (mowing and grazing) on it, as well as in connection with the flooding of this territory during the spring flood is the most fertile area of the studied;
6. In the adventitious fraction of the cenoflora, 2 invasive species were noted – ash-leaved maple (*Acer negundo*) and dwarf serviceberry (*Amelanchier spicata*). These plants are capable of widespread dispersal and displacement of native plant species. Therefore, the distribution of these species should be strictly controlled.